



دوره هفتم تقیینیه

جلد

۹۳

# مذاکرات مجلس

شماره

۹۳

تاریخ تأسیس آذربایجان

۱۳۰۵

جلسه پنجم شنبه ۱۹

دیماه ۱۳۰۸

مطابق ۸ شعبان

۱۳۴۸

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی  
خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یك شماره منتشر میشود  
مطبوعه مجلس

قیمة اشتراک

داخله ایران سالیانه ده نومان  
خارجی دو از ده نومان

قیمة تاک شماره

بیل قوات

# مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۱۹ دیماه ۱۳۰۸ خ (۸ شعبان ۱۳۴۸)

## فهرست مذاکرات

- (۱) تصویب صورت مجلس
- (۲) تصویب مرحصی آقای افتخاری
- (۳) طرح و تصویب عهد نامه ایران و جیا
- (۴) بجهه مذاکرات لایحه تامین مدعی به از ماده ۲۷
- (۵) موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس یک ساعت وربع قبل از ظهر برپاست آقای دادگر تشکیل گردید

### [ ۱ - تصویب صورت مجلس ]

صورت مجلس پکشنبه ۱۵ دی ماه را آقای مؤید احمدی (منشی) قرائت نمودند \*\*\*

|                      |  |
|----------------------|--|
| رئیس -- آقای فرخی    |  |
| فرخی -- قبل از دستور |  |
| رئیس -- آقای زوار    |  |
| زوار -- قبل از دستور |  |

رئیس -- آقای فرخی  
فرخی -- قبل از دستور  
رئیس -- آقای زوار  
زوار -- قبل از دستور

\*\*\* عین مذاکرات مشروح نود و سومین جلسه از دوره هفتم تقنیته باشندگان مذاکرات قبل از دستور (طبق قانون ۸ آذرماه ۱۳۰۵) دایره تنه نویسی و تحریر صورت مجلس

\*\*\* اسمی غایین که ضمن صورت مجلس خوانده شده است : غایین با اجازه -- آقایان : فرمی -- پور حسن -- بوشهری -- دشتی -- دکتر ستک -- دکتر امیر اعلم -- فولاد وند -- دیوان ییکی -- آقا زاده سبزواری -- لرستانی -- موفر -- اورنک -- مقدم -- روچردی -- امیر حسین خان -- انتشار -- مهدوی -- کفانی -- ارباب بکسر و رفع -- تبور ناش غایین بی اجازه -- آقایان : مهدی الحسین خان دیبا -- افخمی -- میرزا حسینخان وثوق -- بیات ماکونی -- آصف -- اعظم -- هراز -- حبیبی -- دستنامی -- ناصری -- قوام -- ملک مدنی -- حاج رحیم آقا -- میرزا ابوالفضل -- بیات -- حاج حسین آقا مهدوی -- شیخ علی مدرس -- حاج حسن آقا مالک -- حاج غلامحسین ملک دیر آمدگان با اجازه -- آقایان : بالزی -- اسدی -- عراقی -- ذوالقدر دیر آمده بی اجازه -- آقای شریعت زاده

عرض کنم .

جشیدی - دلائل چیست که ایشان اقتاع شدند .

خبر - اجازه بدھید بنده حضور عالی عرض کنم

اگر نظر آقایان محترم متوجه یک قسمت از مملکت است

که : بجزین باشد بطوری که در کمیسیون گفته شد برای اطلاع آقایان عرض میکنم که این مسئله است تاریخی .

و ادله تاریخی و هزاران ادله پیشوار دیگر ثابت میدارد

که بجزین ملک طلق مسلم دولت ایران است ...

(نایندکان - صحیح است )

کازرونی - این محل تردید نیست . حرف او نیست

طلاوع - در این شبهه نیست .

دهستانی - این مسئله قطعی است .

خبر - اجازه بدھید آقایان همکاران من حتی هیئت

محترم دولت حتی آن ایرانی که در اقصی نقاط مملکت

شاید در انتهای بلوچستان زندگانی میکند « همه ڈین حق معتبر فند که بجزین ملک طلق ایران است ...

بعضی از نایندکان - این محل تردید نیست .

(صدای زنگ رئیس )

خبر - نامل بفرمائید اجازه بدھید ، این بیانی که

من اینجا برای شما میکنم و سنتیت دارد عین بیانی

بوده است که آقای وزیر امور خارجه در کمیسیون

کرده است و بنده عقیده دارم که بیش از این اشکال

نکشید و باین لایحه رأی بدھید به علاوه این را هم

بدانید که در اطراف معاهدانی که بین دولت میشود

وکلاء حق این هم کشمکش و مذاکره ندارند هر

اعتراضی که دارند باید به کمیسیون بفرستند و بنده که

خبرم و این عرايض را میکنم مطمئنم که هیچ جای

تردیدی نیست .

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض میکنم در جلسه اسبق که پیشنهاد

در آنجا ایشان توضیحاتی دادند بنده قبول کردم که پیشنهاد خود را تعقیب نکم مشروط براینکه خود وزیر امور خارجه در مجلس تشریف بیاورند و توضیحاتی بدھند بعضی از نایندکان - کو وزیر خارجه

کلامی - خبر توضیح میدهد

طلاوع - استدعا میکنم از دستور خارج بشود

یاسائی - و یک توضیحاتی بدھد که آن توضیحات بنظر بنده همه را اقتاع میکند حالا بسته بنظر آقایان است خواستم بعرض آقان بر سامن که صورت مجلس کمیسیون هم هست

رئیس - امروز صبح آقای وزیر امور خارجه بمن

تلفون کرده اند که سه چهار روز است ناخوش هستند

و برای بیرون آمدن حاضر نیستند . طبیب ایشان رامنع کرده است که بیرون نیایند و اگر بیرون نیایند

ممکن است ناخوش شوند و بعلاوه آقای مخبر .

بعضی از نایندکان - نمی شود . مجلس از دولت می خواهد .

رئیس - توضیح میدهنند اینکه گفته شد که باید

خودشان توضیح بدهند . اگر آقای مخبر از زبان ایشان برای

ما چیزی نقل بکنند برای ما معتبر است . غالباً مطالب

کتابت میشود .

روحی (مخبر کمیسیون امور خارجه) - عرض میکنم آقای

وزیر امور خارجه در کمیسیون خارجه تشریف آورند ....

افسر - بفرمائید پشت زیبون

روحی - (پشت کرسی نطق) و راجع بكلمه

مالحقات که در این ماده قید شده است و نایندگان

آقای یاسائی و جمعی از آقایان دیگر که مفترض بودند

و توضیحاتی میخواستند شاید یک سوء تفاهماتی برایشان

شده بود توضیحات جامعی دادند بحدی که خودشان

قائم شدند و باعث شدند که از پیشنهادشان صرف نظر

کنند و بنده آنچه را که شنیدم اجازه بدھید

عرض کنم به حضرت آقای فیروز آبادی که هیچ نایندگان قبل از اینکه اجازه مرخصی تصویب شود نمیتواند چیزی از حقوقش را به بخشید برای اینکه این حق وقتی تملق میگیرد که مجلس رأی داده باشد شاید مجلس رد کند آنوقت چطور میشود اصلاً این یک راه غلطی است که قبل از تصویب مرخصی یک مقداری از حقوق بفلان مصرف بر سر زیرا حقی به او تعلق نمیگیرد .

رئیس -- رأی میگیرم بمفاد خبر کمیسیون آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد [ ۳ - طرح و تصویب عهد نامه ایران و حجاز ]

رئیس - در نتیجه توضیحی که آقای یاسائی خواستن بودند راجع به عهد نامه حجاز و ارجاع بکمیسیون شده بود کمیسیون را پذیری تنظیم کرده است قرائت میشود : خبر کمیسیون امور خارجه :

کمیسیون امور خارجه پیشنهاد آقای یاسائی را که در اثر قابل توجه شدن در مجلس شورای ملی بکمیسیون ارجاع شده بود دقیقاً مطالعه نموده و پس از بیان

جامعی که از طرف آقای وزیر امور خارجه در این مورد شد آقای یاسائی اقتاع شده و از پیشنهاد خودشان صرف نظر نموده و اینک عین خبر سابق را بدون کم و زیاد برای تصویب ثانیاً تقدیم میدارد

طلاوع - دولت نیست

روحی - من دولت

طلاوع - این نیشود در این لایحه دولت باید باشد

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی - عرض میکنم غالب رفقا به بنده اعتراض کرده که چطور شده است بنده اقتاع شده ام (بعضی از نایندگان اقتاع شما کافی نیست ) بنده اعضاء کمیسیون خارجه را شاهد میگیرم که آقای وزیر امور خارجه آمدند در مدت خیلی کم مرخصی داشته اند و میتوانند عرض کنم به اندازه خود بنده هم نداشته اند این را هم میخواستم

رئیس - آقای طلاوع

طلاوع - قبل از دستور

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - قبل از دستور

رئیس - در صورت مجلس نظری نیست ؟  
(کفته شد خیر )

رئیس - صورت مجلس تصویب شد  
بعضی از نایندگان - دستور

[ ۲ - تصویب مرخصی آقای افخمی ]

رئیس - راپورتی از کمیسیون عرایض رسیده است  
قرائت میشود : خبر مرخصی آقای افخمی

نایندگان محترم آقای افخمی برای لزوم مسافرتی از دوازدهم دیماه ۱۳۰۸ اجازه یک ماه مرخصی نمودند کمیسیون با نظریه ایشان موافق اینک خبر آن را تقدیم میدارد .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده در تعقیب همان اظریات خودم عرض میکنم که آقایان در گرفتن مرخصی آزادند ولی چیزی که هست لا اقل یک مقداری از حقوقشان را در این زمستانی بجهت فقر اتفاقی مخصوص بدھند اگر یک عرش هم باشد و چون در این مرخصی این عمل نشده بنده کاملاً مخالفم

رئیس - آقای روحی

روحی - عرض میکنم آقای افخمی چند دوره است که نایندگان هستند و اداء وظیفه میکنند و خیلی کم مرخصی داشته اند شاید بنده در خاطر داشتم که در این مدت خیلی کم مرخصی داشته اند و میتوانند عرض کنم به اندازه خود بنده هم نداشته اند این را هم میخواستم

آن میزان باشد ماده ۲۶ که میگوید اموال ضامن توقیف میشود صحیح ولی ماده ۲۷ که بعد مراجعته به محکوم علیه میشود بی جا است و اگر مقیاس را فرمایش آقای پاسائی بگیریم که این ضمانت یک ضمانت عرفی است یعنی در صورت امتناع محکوم علیه یا نداشتن مال محکوم به آنوقت بضامن مراجعته میشود در اینصورت ماده ۲۱ زیادی است زیرا مجازات قبل از جنایت هیچ تصور نمیشود در اینجا هنوز محکوم علیه مراجعته نشده اموال ضامن را توقیف میکند! بندۀ بنظرم هیرسد که هر کدام از این مقیاس هارا که ما در نظر بگیریم یکی از این مواد القاء شود و بن این دو ماده هیچ متناسب نیست زیرا ماده ۲۶ همانطور که عرض کردم میگوید بدون مراجعته بدروی محکوم علیه اموال ضامن توقیف نمیشود اگر آن جوری است که پریروز فرمودند و از باحتیاط است ممکن است فردا هم بندۀ یک ضمانته بگنم در عدیه و یک هرافظه پیدا بگنم آنوقت بیانند و اموال من را توقیف بگنند ممکن است خود محکوم علیه مال داشته باشد و مالش هم مقدار مدعی به را نادیه میگند دیگر چرا اموال ضامن را توقیف بگند؟! و ما تصور نمیکنیم مقتضی باشد اموال ضامن توقیف شود مخصوصاً در قسمت تجاری بازاری این مسئله خیلی تأثیر دارد و ممکن است یک نفر آدم را بلکه از اعتبار بیندازد در صورتیکه هنوز بین آدم مراجعته نشده است تا بهینیم دارد باندارد فوراً برونده کان و مال ضامن را توقیف کنند (زیرا ممکن است محکوم علیه بقدار مدعی به نداشته باشد) در اینصورت بندۀ تصور نمیکنم در صورتیکه میزان<sup>۱</sup> میزان ضمانت عرفی است یعنی در صورت ندادن محکوم علیه بضمانت مراجعته شود با این ترتیب خوبست ماده ۲۶ را القاء فرمایند و اگر میزان آن طوریست که آقای آقا سید یعقوب میفرمایند که ضمانت عبارت از نقل ذمه بندۀ است پس ماده ۲۷ القاء میشود . زیرا در اینصورت مراجعته به محکوم علیه نشده و از ضامن گرفته میشود .

رئیس - آقایانیکه موافقند این لایحه از دستور خارج شود قیام فرمایند .

( معدودی قیام کردن )

رئیس - تصویب نشد . ماده واحده قرائت میشود رای میگیریم

( بشرح آنی خوانده شد )

ماده واحده - مجلس شورای ملی عهد نامه مودت را که مشتمل بر پنج ماده و در تاریخ دوم شهریور ماه ۱۳۰۸ بین دولت ایران و حجاز و نجد و ملحقات آن امضا شده تصویب و اجازه مبادله نسخ صحه شده آن را بدولت میدهد .

رئیس - موافقین باماده واحده قیام فرمایند ( جمعی قوام نمودند ) تصویب شد

[ ۴ - بقیه مذاکرات لایحه تامین مدعی به از ماده ۲۷ ]

رئیس - ماده ۲۷ قانون مدعی به مطرح است

قرائت میشود :

ماده بیست و هفتم - هر کاه مدعی علیه بموجب حکم قطعی محکوم کردد و اموال او کفایت لاید محکوم به را نکند یادسترسی باموال او نباشد ایشان هیچ معجزه نخواهد کرد . و اگر هم وزیر ایشان یا رئیس وزراء هم بیانند غرض از ملحقات خارجه با این مطلع شوند عرض کردم عبارت از نقاط کوچک نجد و حجاز چنانچه عرض کردم عبارت از نقاط کوچک است که در اطراف نجد و حجاز واقع که در خط عبور محکوم به از ضامن بعد از ابلاغ حکم محکومیت امارت بن سعود است . و این ها یک فرمایته ایست شرعی علیه باو بهمن طریقی که برای اجرای احکام و این ملحقات یک چیز مهمی نیست که بیخوده ما را متوجه میکند ( آقا سید یعقوب در اصل عهد نامه صحبت نکنید خارج از نظام نامه است )

کیانوری - در ماده ۲۶ و ماده ۲۷ یک تناقضی است ولی در صورتیکه مقیاس عمل معلوم شود البته تناقضی است و ممکن است یکی از اینها حذف شود . آقای

آقا سید یعقوب که عضو کمیسیون عدیه هستند میفرمایند که از نظر جفراییانی جزو نجد و حجاز و امروزه جزو اقتدارات او است .

آقا سید یعقوب - بندۀ جلب میکنم آوجه مخبر را نظر چه چیز است؟! عهد نامه با یک دولت است که نمیخواهیم با یک دولت دیگر اظهار عناد کنیم نظر آقایان این است نماینده دولت که وزیر امور خارجه باشد و مستحضر است تشریف بیاورند و بیشتر صحبت کنند و الا مخالفت نداریم آقای پاسائی هم که باشان اعتماد داشتیم گفتنند فرار دادیم که آقای وزیر دیگری مثل وزیر عدیه بیانند و بیان میکنند همیشه هم قرار این طور بوده که عهد نامه ها باحضور نماینده گان دولت مطرح میشود و بحث میشده است نظر بندۀ این بود . پیشنهاد هم کرده ام . حالا شما انظر خود را بفرمائید

رئیس - آقای دشتی

دشتی - عرض میکنم وزیر امور خارجه آمده در

کمیسیون و توضیحات خودش را هم داده است . و اگر هم فرضاً بیانند این جا شما بدانید که فضای ایشان هیچ معجزه نخواهد کرد . و اگر هم وزیر

خارجیه یا رئیس وزراء هم بیانند غرض از ملحقات خارجه با این مطلع شوند عرض کردم عبارت از نقاط کوچک

است که در اطراف نجد و حجاز واقع که در خط امارات این سعود است . و این ها یک فرمایته ایست شرعی علیه باو بهمن طریقی که برای اجرای احکام

و این ملحقات یک چیز مهمی نیست که بیخوده ما را متوجه میکند ( آقا سید یعقوب در اصل

عهد نامه صحبت نکنید خارج از نظام نامه است ) ملحقات نجد و حجاز را آقای وزیر امور خارجه در

کمیسیون اظهار کرده است و غیر از اینکه عرض کرد هیچ نیست و عبارت از قطعات کوچکی است که فعلاً

میفرمایند یعقوب که عضو کمیسیون عدیه هستند میفرمایند ما ضمانت را نقل ذمه به ذمه میدایم و اگر روی اقتدارات او است .

آقای پاسائی قرائت شد بندۀ اجازه خواست که توضیحاتی عرض کنم نوبت به بندۀ نرسید بعقیده بندۀ پیشنهاد آقای پاسائی اصلاً مورد نداشت این کلمه ملحقات لازم نیست تا اینهمه مارا معطل کنند زیرا واضح است عرض کنم جزیره‌العرب البته یک تقسیماتی دارد یک قسمتش نجد است یک قسمتش حجاز است ( این ابن سعود فعلاً سلطان نجد و حجاز است ) و این یک ملحقاتی دارد مثلاً بفرمانید جبل شهره جزو نجد نیست ولی از ملحقات نجد ایشت و همینطور خیلی جاها مسند طلاقت را طلاقت خود نمایند - طلاقت ناماکه بیش از نیم فرسخ نیست جهشیدی - طلاقت ناماکه بیش از نیم فرسخ نیست دشتی - این دلیل نند آقا هرجا که تزدیک است جزو ملحقات است؟ بادکوبه هم تزدیک از لی است پس بگوئیم جزو ایران است؟ این حجاز بالطبعه یک مایه‌قانی دارد . نجد هم یک ملحقاتی دارد . جزیره‌العرب هم یک تقسیمات جفراییانی دارد . و این تقسیمات خیلی مفصل است: یمن است، طائف است، نجد است، حجاز است، وبالآخره وقتی میگویند پادشاه نجد و حجاز و ملحقات آن یعنی ملحقات نجد و حجاز یعنی آن حواشی که جزو نجد نیست ولی فعلاً در دست او است فرض بفرمائید بین النهرین - بین النهرین ابدأ جزو جزیره‌العرب نیست . بعضی حواشی خلیج فارس این ها اصلاح‌برحسب تقسیمات سیاسی و جفراییانی جزو جزیره‌العرب مسوب نمیشوند ملحقات نجد و حجاز عبارت است از یک واحد ها بعضی جبل هائی که فعلاً در تحت اقتدار و حکومت این سعود و واضح است . و بندۀ تصور میکنم اگر آقای وزیر خارجه هم بودند بیش از این توضیحات نمیدادند .

رئیس - آقایان آقا سید یعقوب و فیروز آبادی پیشنهاد کردن لایحه از دستور خارج شود . آقای آقا سید یعقوب طالع - صحیح است دشتی - بندۀ مخالف

رئیس - آقای آقا سید یعقوب موافقید؟

میشود ضایاء کاملاً مستحضر شدن و عقیده ام این است که این در تحقیب همان است ضهارتی که ما این جاری میدعیم به عقیده بنده ضهارتی بود که در صورت ندانن محاکوم عليه مال منتقل بذمه این باشد و این انتقال اما اینکه آقای آقا سید یعقوب فرمودند که این جا توقيف توقیف مال از ضامن نوشته شود وصول مال از ضامن حالا برای خاطر رفع فرمایش آقای آقای عرض میکنم برای تشریح و حاضر کردن ذهن آقایان نمایندگان است نسبت باین مسئله اصل اساس توقيفاتی که در مملکت ما شده است از طرف دولت باندازه این توقيفات خطرناک است و بہت آور شده است که خود آقای یاسائی هم کاملاً مستحضرند و با بنده هم موافق بودند که گفتگیم ما باید یک کاری کنیم که توقیف نسبت باملاک بر داشته شود چرا برای خاطر اینکه ملاحظه بفرمائید توقيفاتی که در این مملکت نسبت باملاک کردۀ اند چه ترتیب بوده است املاک ارباب جشید را که توقیف کردن آن املاک بکلی از حیز انتفاع افاده و طبلکارهایش هم چیزی بستشان نیامد و رعایایش هم بکلی از این رفتند و سرگردان شدن این یک توقیف توقيف اموال سپهسالار سالی سیصد هزار تومان چهارصد هزار تومان محصول ملکی داشت از ساحل پیر خزر تا گیلان و طرف قزوین و طهران توقیف کردن سؤال کنید بهینید که توقیف این املاک چه کرده است و چه نتیجه برای دولت حاصل شده است آن دعواهی را که دولت داشته یعنی میگوید من طلب دارم سؤال کنید چه چیزی را در نتیجه توقیف این املاک وصول کرده است . یکوقت شد در این مجلس سؤال کنید ؟! سه چهارسال است که سپهسالار خودش را کشت و مالش را هم توقیف کردید چه وصول کردید این چند سال این منافع کجا رفته است ؟ کی خورده است ؟ چه شده است ؟! مجلس شورای ملی است سؤال کنید کسی جرات نمیکند کسی نمیتواند بگوید بتو چه . اموال حاج امین الشرب را توقیف کردن هینطنور جای دیگر

کیانوری - پس ماده ۲۶ لغو میشود .  
مؤید احمدی - بنده التزام میکنم اگر زیبی محاکوم شد من از عهده بر آیم این در واقع التزام و تعهدی است که مربوط به ضمانت نیست یعنی در آن ضمانت بمقتضای شرعی اول رجوع میکنند به محاکوم عليه اگر محاکوم عليه دارای دارد ضمانت کامل و ضمانت مخفی بگذاریم بر دو قسم است ضمانت کامل و ضمانت مخفی ضمانت کامل همان است که آقای آقا سید یعقوب توقيف دادند ضمانت مقيد آنست که این جا نوشته شده و نظر این بود که ضمانت قانونی که گفته میشود همان ضمانت توقيف شود بضمانت مراجعته نشود . دیگر مراجعته احتیاط است که عبارت از تأمین مال است پس از اینکه اجرای اعلیه از اخذ محاکوم به از محاکوم عليه مأیوس شد آنونه بضمانت مراجعته میکنند و این اعتراض را هم که آقای آقای فرمودند راجع بمناده ۲۶ بعقیده بنده وارد نیست زیرا ماده ۲۶ نمیگوید از ضامن گرفته شود . گرفتن محاکوم از ضامن بمحض ماده ۲۷ است در ماده ۲۶ گذاشت

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب همین تقسیمی که آقای مؤید احمدی فرمودند ( شاید حالا بنده در کمیسیون نبودم یا نظرم نیست ) ولی در هر حال مذاکره شد که ضمانت بر دو قسم است . یک قسم ضمانت مالم بحسب است و یکی هم ضمانت مال بحسب . حالا این ترتیبات را بنده در فقرات نداشتم و چون در نظر نداشتم عرایضی را آن روز عرض کردم

شغل مدعی علیه یا محاکوم علیه و مقدار مدعی به یا محاکوم به نوع ملک توقیف شده صریحاً قید گردد .

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این موضوعی را که در این قسمت سوم ذکر کرده است یک موضوعی است که در کمیسیون هم در اینباب خیلی مذکور شده است و اینکه بنده عرض میکنم برای تشریح و حاضر کردن ذهن آقایان نمایندگان است نسبت باین مسئله اصل اساس توقيفاتی که در مملکت ما شده است از طرف دولت باندازه این توقيفات خطرناک است و بہت آور شده است که خود آقای یاسائی هم کاملاً مستحضرند و با بنده هم موافق بودند که گفتگیم ما باید یک کاری کنیم که توقیف نسبت باملاک بر داشته شود چرا برای خاطر اینکه ملاحظه بفرمائید توقيفاتی که در این مملکت نسبت باملاک کردۀ اند چه ترتیب بوده است املاک ارباب جشید را که توقیف کردن آن املاک بکلی از حیز انتفاع افاده و طبلکارهایش هم چیزی بستشان نیامد و رعایایش هم بکلی از این رفتند و سرگردان شدن این یک توقیف توقيف اموال سپهسالار سالی سیصد هزار تومان چهارصد هزار تومان محصول ملکی داشت از ساحل پیر خزر تا گیلان و طرف قزوین و طهران توقیف کردن سؤال کنید بهینید که توقیف این املاک چه کرده است و چه نتیجه برای دولت حاصل شده است آن دعواهی را که دولت داشته یعنی میگوید من طلب دارم سؤال کنید چه چیزی را در نتیجه توقيف این املاک وصول کرده است . یکوقت شد در این مجلس سؤال کنید ؟! سه چهارسال است که سپهسالار خودش را کشت و مالش را هم توقیف کردید چه وصول کردید این چند سال این منافع کجا رفته است ؟ کی خورده است ؟ چه شده است ؟! مجلس شورای ملی است سؤال کنید کسی جرات نمیکند کسی نمیتواند بگوید بتو چه . اموال حاج امین الشرب را توقیف کردن هینطنور جای دیگر

رئیس - ماده ۲۸ قرائت میشود :

ماده ۲۸ - دفتر محکمه مکلف است در ظرف دو روز سواد قرار محکمه را در باب توقيف مال غیر منقول بداره ثبت اسناد محل وقوع ملک ارسال دارد در قرار مزبور باید اسم و اسم پدر و اسم خانواده و

چاکار کنند؟ بنده اینجا نظرم یک نظر عامی و عمومی است و ماباید صلاح عامه را در نظر بگیرم نه صلاح شخصی را آگر توقيف نشود یک مدعی در اینجا صیانت مالش نشده است ولی ما باید کاری کنیم که در قانون عنوان توقيف املاک ازین برود و لو اینکه در سه جا یک مدعی حقش ازین برود بهتر است تا اینکه کلمه توقيف باقی بماند و این عاقب و خیم برایش باشد این است که بنده اساساً نسبت با موال غیر منقول که عبارت از املاک باشد منافع املاک باشد که مانع آنهاست بند بکلی مخالف حالا هر جو اراده شود است مال این شخص اینجا توقيف شود و حالت معلوم اساساً مخالف مجده اینکه من منافع عامه را ملاحظه میکنم. مجلس هم آگر موافقت بکند خوب است عنوان توقيف نسبت باملاک باشد.

**رؤیس - آقای شریعت زاده**

شریعت زاده - بنده با ماده موافقم

**رؤیس - بفرمائید**

شوریعت زاده - آقای شریعت زاده این را ملاحظه میکند و مدعی به است در اینجا چنانچه خاطر آقایان باشد سه مسئله در نظر گرفته شد یکی گفتیم صیانت مال مدعی یعنی مال سیکه... بقول آقای دکتر حسنخان مال مدعی به اعتبار مالک بودن و یکی هم تضییق بر مدعی عليه. حالا در توقيف کردن نظرتان این بوده است که توقيف بشود یعنی صیانت مال آنیه بشود که اگر بعد از محکمه حکم صادر شد که این مال فلانکس است ما صیانت کرده باشیم و تضییق هم نیست حالا بنده چون اساساً با این مقدماتی که بعرض رساندم راجح بتوقیف این جور اجرائیات شده است و اینجوراً مضیقه برای مردم شده است بکلی مخالف و لو اینکه در مواد بعد هم یک تسهیلاتی ملاحظه شده است که توقيف محصول چه جور شد توقيف ملک بنا شد چه قابل است اما نمیدانم چه اثری دارد این کاملاً توقيف که بمجرد اینکه این کاملاً توقيف روی هر چیزی آمد لات بالذاتی میکند و بدین از همه چیزی می‌اندازد و لو اینکه تنظیماتی هم درست بشود. بنده اساساً با توقيف نسبت به املاک و محصول جداً مخالف حالا میفرماید صیانت مال مدعی را

قید نشود طبیعته عجله درش میشود قید هم بشود همینطور است

**رؤیس - ماده ۲۹** قرائت میشود:

ماده ۲۹ - بعد از زوال جهه توقيف رفع توقيف نیز بوجب قرار محکمه بعمل می آید سواد این قرار نیز بطور یکه در ماده قبل مقرر است باداره ثبت اسناد ارسال میشود.

**رؤیس - آقای شریعت زاده**

شریعت زاده - بنده نسبت باین قسمتی که تنظیم شده موافقم ولی بنظر بنده یک نقصی دارد و آن را عرض میکنم که آقای خبر توجه کنند گاهی از اوقات میشود که محکم قرار تامین مدعی به را صادر میکنند ولی در نتیجه رسیدگی قضائی صدور حکم بیطلاع دعوای مدعی میشود آنوقت اشکال میکند که این حکم چون قطعی نیست بنا براین نمیشود گفت آن حکم مستلزم قرار تامین است بنظر بنده در اینجا معتقدم که باید اضافه شود که آن اگر در ظرف دو روز باید بدفتر محکمه اطلاع دهد

**رؤیس - بفرمائید**

کیا - در ماده ۲۸ اینجا مینویسد: دفتر محکمه کلف است در ظرف دو روز سواد قرار محکمه را در اب توقيف مال غیر منقول باداره ثبت اسناد محل وقوع ملک ارسال دارد. ولی اینجا در ذیلش مینویسد و آگر ملک بهوجب دفتر املاک متعلق بمدعی عليه یا محکمه اعلیه نباشد آن را نیز باید بدفتر محکمه اطلاع دهد.

ما در ظرف چند روز دیگر هیچ نوشته است ممکن باشدو اداره ثبت اسناد یکماده دو ماه مطلع و بلا تکلیف میکنم. مجلس هم آگر موافقت بکند خوب است عنوان توقيف نسبت باملاک باشد.

**رؤیس - آقای شریعت زاده**

Shrیعت زاده - بنده با ماده موافقم

**رؤیس - بفرمائید**

شوریعت زاده - آقای شریعت زاده این را ملاحظه میکند و مدعی به است در اینجا چنانچه خاطر آقایان باشد اینکه ترتیبات قانونی باید رعایت شود اظهار غوښندابه اگر در یک مواقعي تخلفاتی از قانون از طرف مامورین میشود نباید این را ملاک قرار داد و گفت یک عنوانی را باید لغو کنیم و ازین بیرم وقتی که بکلی نظریات کی راجح بتوقیف که مربوط است باصول مصونیت و بالاخره اینکه شما قرار را متوجه بملک کردیده ملک مال دیگری است فوری خود اداره ثبت اطلاع بدهد بمیکم که اینکه شما قرار را متوجه بملک کردیده ملک مال دیگری است اگر ضامن نداشته باشد لازم است که اموال غیر متفوتش توقيف شود بعلاوه در این موادی که تنظیم اینکه شهادت این را ملاحظه شده است که آن مصلحتی را که آقای آفاسید یعقوب در نظر دارند تامین کرده است این است که بنظر بنده نمیشود گفت در تامین مدعی به عنوان توقيف مطلقاً حذف شود زیرا اگر اینجطور بشود غالباً ممکن است مدعی به تامین نشود

**رؤیس - آقای کیا مخالفید؟**

کیا - بله

شروع از طرف آن کسی فراهم میشود که این توقيف را اوست ولی ممکن است این را هم پیشنهاد کنند که در ظرف دو روز یا بیست و چهار ساعت باکتر یا پیشتر هر چه بمنظار تامین مرسد مانع ندارد ولی اگر هم قابل استیناف باشد ممکن است که استیناف آن حکم را فسخ بکند و حکمی بدهد برخلاف او. پس ممکن است بنظر استیناف بگذاریم که بعد از ملاحظه و مشاهده استیناف که حکم را صادر کرده به بیند این حکم اساس



یکی از آثار توقیف که در مواد بعد می‌آید این است که اصلاح حق نقل و انتقال ندارد یعنی مدعی علیه کدام اموالش مورد آن توقیف شده است حق نقل و انتقال ندارد و اگر نقل و انتقال بدده ترتیب اثر قانونی ندارد ترتیب اثر بآن نقل و انتقال نخواهد داد چه رسید باینکه اشجارش را قطع کنند یا نکند یا بنایش را خراب کنند یا کنند و تصدیق میفرماید اما لکی که غالباً در بیلاقات هستند در این ملکت فایده شان بیشتر از اشجارشان است فرض کنید یک ملکی توقیف شده است اگر آن کسی که متصرف است اشجارش را اداخت و حیف و میل کرد در آنیه تدارکی برای محکوم له شما نمیتوانید بکنید . زمین ساده را توقیف کردن بصر اینکه نقل و انتقال ندهد اینکه فایده ندارد بنا بر این باید این ماده در اینجا باشد و آنکسی هم که ملکش توقیف شده است حق ندارد که درختش را بیندازد یا غرس کنند یا بنایی را خراب کنند منتهی سایر عملیات فلاحتی و زراعی را از نقطه نظر اینکه ممکن است جبران خسارت نتوان کرد و تدارکی مشکل باشد جلوگیری نمی شود کرد و الا اگر یک فلسفة دقیقی در نظر بگیرید باید گفت سایر اقداماتش هم جلوگیری شود تا بهینم حق با کدام طرف است اصلاح این مالک هست یا نه اگر مالکیت کسی محرز و مسلم باشد کسی حق ندارد حق را ازش سلب کنند اگر یک کسی مالکیتش مشکوک است باید رسیدگی کنیم به بینیم حق دارد یا ندارد . در مورد همچو شخصی این اندازه تضییق بنظر بندۀ اشکالی ندارد .

رئیس -- آقای شریعت زاده

شریعت زاده -- بندۀ از جهانی اصولاً با این ماده موافق ولی نسبت بکلیت آن یک نظری دارم برای این که البته قرار تأمین بر عکس نظر آقایک تضمیم قضائی و قانونی است و موجب سلب تصرفات مالکانه مدعی علیه است و تعیین دارد ولی این ماده مخصوص آنست یعنی این تعیین قضائی و قانونی مخصوص دارد و مجوز منع نیست و بندۀ

شریعت زاده -- بندۀ اجازه نخواستم

رئیس -- پیشنهاداتی رسیده است قرائت دیشود :

رئیس -- آقای شریعت زاده

پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم ماده ۳۱ حذف شود

[ ۵ -- موقع و دستور جلسه بعد -- ختم جلسه ]

رئیس -- آقایان و نویق -- مزید احمدی - هزار جرجی

پیشنهاد میکنند جلسه را ختم کنیم ( صحیح است )

اگر موافقت میفرماید جلسه آیده یکشنبه ۲۶ دیماه

باشد و دستور بهیه مذاکرات اصرار

[ مجلس موقع ظهر ختم شد ]

رئیس مجلس شورای ملی -- دادگر

پیشنهاد آقای لاریجانی

بنده پیشنهاد مینمایم که فراز ذیل باخر ماده

۳۱ اضافه شود :

در اینصورت بایستی با اطلاع اداره اجرا یا محکمه

که قرار توقیف را صادر نموده بوده باشد

پیشنهاد آقای مجید ضیائی

بنده پیشنهاد می کنم ماده ۳۱ این طور اصلاح

شود هر کاه ملکی که عین مدعی به و محکوم به است

توقیف شود مدعی علیه حق ندارد اینه آنرا خراب

با اشجار آنرا بیندازد مگر باستحضار مالک اصلی آن

ملک آنهم باندازه که برای حفظ ملک لازم باشد

بنده پیشنهاد می کنم ماده ۳۱ این طور اصلاح

شود هر کاه ملکی که عین مدعی به و محکوم به است

توقیف شود مدعی علیه حق ندارد اینه آنرا خراب

با اشجار آنرا بیندازد مگر باستحضار مالک اصلی آن

ملک آنهم باندازه که برای حفظ ملک لازم باشد

بنده پیشنهاد می کنم ماده ۳۱ این طور اصلاح

شود هر کاه ملکی که عین مدعی به و محکوم به است

توقیف شود مدعی علیه حق ندارد اینه آنرا خراب

با اشجار آنرا بیندازد مگر باستحضار مالک اصلی آن

ملک آنهم باندازه که برای حفظ ملک لازم باشد

بنده پیشنهاد می کنم ماده ۳۱ این طور اصلاح

شود هر کاه ملکی که عین مدعی به و محکوم به است

توقیف شود مدعی علیه حق ندارد اینه آنرا خراب

با اشجار آنرا بیندازد مگر باستحضار مالک اصلی آن

ملک آنهم باندازه که برای حفظ ملک لازم باشد